

MAGYAR NÉP

POLITIKAI, GAZDASÁGI, SZÉPIRODALMI
KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Évi	66 L.
6 hónap	35 L.
3 hónap	18 L.
1 hónap	5 L.

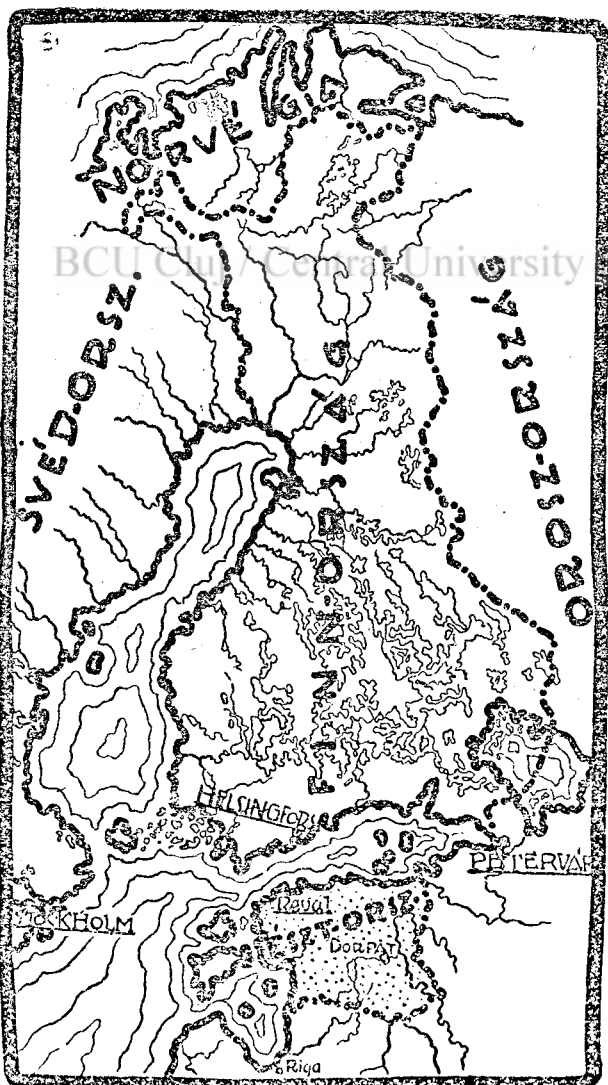
Felelős szerkesztő:
DR. NALÁCZY ISTVÁN.
Főszerkesztő:
GYALLAY DOMOKOS.

Megjelenik minden szombaton
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Regina Maria (v. Deák F.-u.) 35. sz.

Rokonaink.

— A finnekről. —

Vége az aratásnak, a helyen a cséplést bejejezték. Van egy kis pihenésre, mielőtt a munka megkezdődik. Használjuk fel a lélek szerint; a rokonlátogatásunk melyik, honosítsa meg a világot, mennyire szedte magát a nagy feladat után? A bolgárok mostanában tájékozunk; azt megelőző szövegekkel való — már a kérdésbe ment rokonlátogatottuk meg. Most rokonlátogatunk el. A látogatás nem lesz változás. Olvasóinknak már a finnokról irván bejelentés a finnek pedig már megöta megszokták, a magyar tudósok felkutatják, tanulmányozzák a nyelvi rokonságot. A finnok gyakran küldenek a magyarok látogatóba, s bízik egyszer járt nálunk amíg él, mindig meggyük; s ha maga lehet, fiát, barátját

Észt és Finnország.

kezés. A hallhatatlan magyar költő emlékét nagy ünnepekkel, pompásan sikerült művészi kiállítással dicsőítették a gyönyörű finn fővárosban Helsingforsban, vagy — ahogy ők hívják — Heisinkiben. Nekik jó okuk van a szabadság költőjének ünneplésére, mert a világháború után olyan teljes önállósághoz és függetlenséghez jutottak, amilyenben közel ezer esztendő óta nem volt részük. De tartsunk rendet!

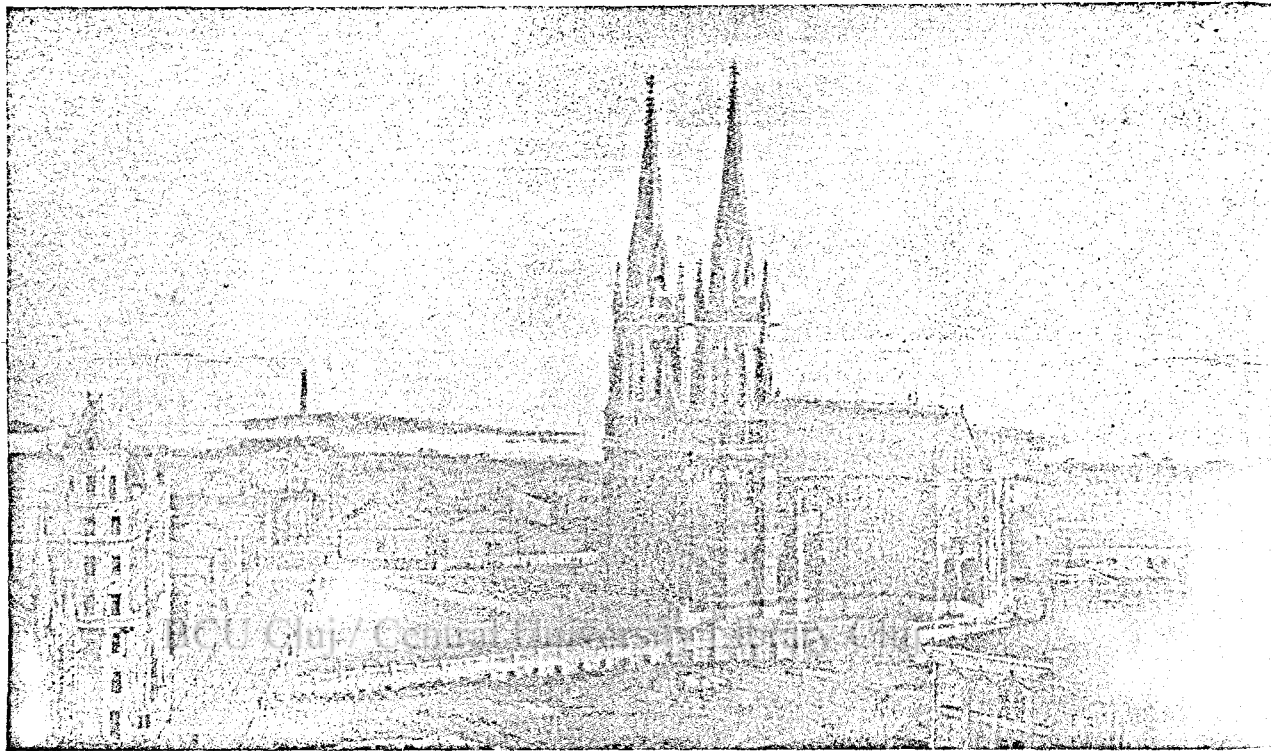
Kétezer évvel ezelőtt még együtt kóboroltak, vadászgattak, terelgették nyájaikat magyarok és finnek az ázsiai nagy pusztaságon azokkal a népekkel, akiket most két nagy csoportba osztva, finn-ugor és török-tatár népek nevéen ismer a tudomány. Egy nyelven is beszéltek, s nem volt abban nagyobb eltérés, mint pl. ma a különböző területeken élő magyarok nyelvjárásai közt. Az Európa és Ázsia határát alkotó Ural-hegységétől keletre az Altai-hegységig terjedő medence volt a közös őshaza. Innen széledtek

Petőfi Sándor idejében ugyancsak élénk kapcsolat alakult testvérnemzet között az érint-

ségtől keletre az Altai-hegységig terjedő medence volt a közös őshaza. Innen széledtek

el a világ különböző részei felé: a finn-ugor népek inkább délfelé. — A török testvérek voltak a harciasabbak, s nem ijedtek meg attól sem, ha már letelepedett népektől kellett új hazát foglalniok, míg a finn-ugor népek békésen, csendes beszivárgással, lehetőleg lakatlan területeket szállottak meg. Mi magyarok a középben helyezkedtünk el már akkor is.

viseltek miatta, míg végre 1808-ban sikerült svédektől elhódítaniok. Eleinte jó dolguk az orosz uralom alatt. Külön nagyfejedelmet alkottak s az uralkodó személyénél csupán a külügy volt közös. Az 1881–91 uralkodó III. Sándor cár idejében azonban megkezdődik az erőszakos oroszosítás: a viselőkől megkövetelték az orosz-nyelv tudás-

Helsingfors, Finnország fővárosa.

Eleinte itt Európában is szomszédok maradtunk, az Ural és Volga mentén, honnan a finnek csapatosan vonultak nyugatra, a Balti-tenger mellékére. Nagyobb tömeget éppen abban az időtájban alkottak ott, amikor nálunk a szászok betelepítése kezdődött, vagyis a XII. században. Eleinte békésen ismerték el a szomszédos Svédország fennhatóságát és sokan tértek át keresztény vallásra. De amint újabb érkezőkkel megnövekedett a számuk, az ősi vallás védelmének nevében fellázkodtak s csak hosszas harcok után, 1280. táján törődtek bele a svéduralomba. Ettől kezdve csendes munkában éltek közel 700 esztendőn keresztül. Mikor a reformáció alkalmával a svédok áttértek a lutheránus vallásra, ezt vették fel a finnek is, amiben azért volt okosság, mert így nyelvüket megőrizhették, ámbar az természetesen erős svéd hatás alá került, ami az idők folyamán jelentősen átalakította a nyelv külsejét.

A szomszédos orosz birodalomnak állandóan fájt a foga a finnek földjére. Sok háborút

az iskolákban az orosz-nyelv és történelem tanítását, lapjaikat és könyveiket előzetesen ellenőrizniük kellett, a városok és vármegyék önkormányzatát megszorították. II. Miklós még tovább ment. A finn-országgyűlést megszüntette, illetve kinevezett képviselőkkel helyettesítette, a finn hadsereget és nemzeti bürokráciát feloszlatta, a postát beolvasztotta stb. Sándor egészen orosz mázzal vont be az oroszokhoz. Szegény finnek nem tehettek mást, mint hogy a százmilliók hatalom erőszakosságait. Az oroszok országot elárasztó orosz rendőrség előtt meghajogtak, az elbocsátott finn-tisztviselők tartásukat szenvedték. Mikor azonban 1905-ben a japánok verték az oroszokat, ők is megmozdultak, nem eredménytelenül, mert a cár ismét megígérte az állította a régi szabadságokat. De csak néhány évig tartott a boldogság. A japánokkal békekötés után ismét előkerült a régi reszketés, még erősebb lett az elnyomatás; 1910-ban oroszok teljesen beolvasztották az országot a határon orosz birodalomba, melynek azóta Finnország

olyan kormányzósága lett, mint a többi. A különbséggel, hogy ide a „legerősebb”, vagyis a legerőszakosabb kormányzókat küldték.

Aztán jött a világháború; az 1917-ben összeomlott hatalmas orosz birodalom romjai között kiemelkedett országok közt ott van a független és önálló Finnország, vagy saját nyelven — *Suomi*.

sincs annyi, amennyire szükségük van. Még leginkább zab terem, de rozs és árpa kevesebb. Az évi búzatermésük nem több 60 vasuti kocsi-rakománynál. Ellenben virágzik a zöldségkertészet az ország melegebb vidékein. Bányászat, állattenyésztés fejlődik. Kereskedelmük, különösen tengeri hajózásuk számottevő.

A finnekről el lehet mondani, hogy nincs köztük olyan felnőtt ember, aki írni-olvasni ne

Részlet az Ezertó országából.

Területileg hatalmas nagy ország, amennyiben egyharmad résszel nagyobb, mint Románia. A lakossága csak ötödrész annyi, vagyis csak három millió. Onnan van ez, mert az országban több, mint tizedrészét víz borítja: ezért hívják, hogy az *Ezer tó országa*; másrészt a szárazföld sem igen művelhető. Egyes vidékein csak 2 ember esik egy négyzetkilométerre s ahol legsűrűbb a lakosság ott is csak 31 ember; az országos átlag 9; nálunk az országos átlag 60 körül van. A termőföld csak ötödrésze erdő s a fenmaradó egytized részét is csak fele gabonatermő, a többi rét. Természetes tehát, hogy a lakosság nagyrésze vadászat és halászat mellett az erdők kiterjedéséből él: faszén, kátrány, szurok, terpen-olaj, muszir kerül tőlük a világ minden részébe, a legértékesebb fán kívül. Gabonájuk távolról

tudna. Iskoláztatásukra mindig nagy súlyt fektettek és ahol a lakosság elszórtsága miatt nem lehet állandó iskolát fentartani, ott vándortanítók keresik fel a népet. Természetesen a népiskoláknak megfelelő a középfokú és a főiskolai oktatás. Egyetemük egyike a legrégebbeknek (1604-ben keletkezett); van műegyetemük, ahol mérnököket nevelnek. Azonkívül 50 gimnáziumot, 20 reáliskolát, 38 polgári és számtalan szakiskolát, több tudományos társaságot, hatalmas — a maga nemében az egész világon páratlan — néprajzi muzeumot stb. tart fenn ez a mindössze három millió lelket számláló nép, a maga egyáltalán nem gazdag földjén. Számra nézve tehát nem egészen egynegyedrészessel vannak többben, mint mi romániai magyarok.

Igaz, hogy a világnak talán ez a legjözsebb életű népe, ami annál nagyobb érdeme,

mert az oroszról, melynek uralma alatt élt, ezt nem lehet mondani. Boruk persze nem terem; szeszt nem gyártanak, csak valamennyi sört, de azt is jórészt kiviszik az országból.

Amint látjuk a finn-rokonság is csak becsületünkre válik. S ha megszivleljük a fennebb elmondottakat, ez a „rokonlátogatás“ is csak lelket nemesítő jó eredményeket hozhat. Hiszen épen azért is tettük meg.

Beresztelki Árpád.

A legkedvezőbb alkalom.

A nagyenyedi Hangya szövetkezeti tanfolyamon egybegyűltek sokan az uttörők közül, akik már 20 évvel ezelőt szembeszállva a közönnyel, a maradisággal s minden eilenséges gáncsvetéssel, megkezdték a munkát, melynek sikerében kevesen bíztak, de a ki jelen volt a szövetkezeti tanfolyamon, az láthatta, hogy a lelkesedés, a kitartás, törhetetlen akarat megteremti a maga gyümölcsét. Örömmel tapasztáltuk, hogy ezt a lábor most is a szövetkezeti szellem vezérli s hogy még mindig olyan kemény gerincű, erős akaráu, lelkes hivei a szövetkezeti gondolatnak, mint voltak a múltban. Ezért bizunk mi a szövetkezetek jövőjében s ezért nem csüggedtünk, dacára annak, hogy ezer és ezer akadály gátolja munkánkat s nehezebb fejlődésünket. Az a hatalmas lábor, amely a nagyenyedi Hangya kötelékébe tartozó szövetkezetekbe tömörült, nem fogja cserben hagyni a zászlót, nem fog visszarettienni semmiféle nehézségek miatt, hanem folytatja a munkát az uttörők hitével, bizalmával és meggyőződésével, mert tudja, hogy a Hangyák a földmivelő népünk függetlenségének biztosítása érdekében dolgoznak.

A mostani nehéz viszonyok között szövetkezetek igen könnyen tultehetnék magukat minden kellemetlenségben, ha megfelelő forgótöke birtokában lennének. Mikor tehát a szövetkezetekben most tényleg uralkodó nehézségek miatt panaszkodunk, iparkodjunk ezt a legfőbb akadályt megszüntetni, arra törekedni, hogy a szövetkezet megszerezze a vevők igényeinek kielégítése céljából szükséges forgótökét. Erre most van a legkedvezőbb alkalom; használja azt ki mindenki. Amikor a termés már zsákokban van, könnyebb abból néhány kilogrammot, vagy esetleg egy két métermázsát olyan befektetésre fordítani, ami egész esztendőn át meghozza a maga busás kamatát, de ha már kezd a hambár ürülni, nehezebben szánja rá magát mindenki a szövetkezet fundamentumának erősítésére, pedig erre nagy szükség van. Kishitű s a földmivelő népünket lebecsüli az, aki feltételezi, hogy terméséből ne lenne hajlandó néhány kilogrammot, illetve annak értékét a szövetkezeti jó kamatozás mellett elhelyezni. Földmivelő népünk azonban várja az erre vonatkozó fel-

hívást s addig nem mozdul, míg nem halja meg a tenni ennek szükségességét. A szövetkezetek mulik tehát, hogy elegendő forgótöke birtokában sák a szövetkezetünket, mert egészen bizonyos, a tagok nagy része készséggel fog felhívást eleget tenni. Községenként 100—150 termelő kgr. termésnek az értékét szívesen bocsátja kamat mellett a szövetkezet rendelkezésére, hogy ezzel semmit sem kockáztat, hanem elhasználja önmagának, miután lehetővé teszi, hogy a szövetkezet mindenkor elegendő árukészletet Soha helyre nem hozható mulasztás lenne, ha a szövetkezet vezetői összetett kezekkel várnák a sötét jövőt, abban a reményben, hogy magától is bekövetkezik egy kedvező gazdasági fordulat.

Fogjunk tehát hozzá a munkához, nem egy percet sem, mert ezek a nehéz idők megkövetelik, hogy mindenki részt vegyen a munkából. A lelkes vezetői örök dicsőítést biztosítanak nekünk, ha fokozott lelkesedéssel és kitartással folytatjuk a munkát s iparkodnak előteremteni mindenütt szükséges forgótökét. Mihelyt ez megvan, egy csapásra szűnik minden panasz, minden kellemetlenség a földmivelő nép hálájának megemlékezése fogja a munkájukat. Reméljük, hogy a szövetkezeti tanfolyam uralkodó ünnepi hangulat ott él mindenütt a szövetkezetekben s ennek hatása alatt friss erővel s lelkesedéssel fogják megindítani a szükséges előteremtése érdekében lefolytatandó akciót.

A buzaüzlet rész jegyzések gyakorlati vitelét a következőkben gondolom: szervezzék a szövetkezet propagandá előkészítésére és megvitására egy háromtagú bizottságot, mely bizottság legértékesebb és legcsinosabb leányainak közreműködésével házról-házra járjon s magukkal vitelében mindenkit meggyőzessék legkevesebb a buza értékű üzlet rész, melynek értékét cséplés három tagú bizottság buzában azonnal szűri. Hogy melyik szövetkezet mennyi búzát szűrt, arra nézve csupán annyit mondhatunk, hogy a súlyosabb gazdasági helyzet előtt állunk, mint a múltban jelenleg élünk. Már pedig, hogy a legkisebb szövetkezet is megfeleljen a várákosásnak még a legrosszabb viszonyok között is, a legkevesebb fél vagon van szüksége, tehát a legkisebb szövetkezet legalább fél vagon búzát s így rábizzuk minden szövetkezetre, hogy önmagát milyen nagyra taksárolja. A három tagú bizottság a beszédett búzát, illetve a szövetkezet vezetőségével okvetlenül száraz helyen helyezze el s mihelyt a lejegyztetés kezdődik, együtt van, be kell szállítani az illetékes raktárba, hogy a transitó raktár annak értékét gondoskodják. A transitó a befolyt készpénzt a szövetkezet folyószámláján jóváírja és a szövetkezet

elszámolást küld. A szövetséget pedig min-
 nek olyan értékű üzletrészt állít ki, mint a
 nekü búzát beadott.
*Írja ki tehát minden szövetséget a buza gyűjtő
 azt jelentse lapunknak, hogy lapunkba a
 tagjait közölhessük.
 eredményeket lapunkban mindig közölni
 Dr. Drexler Béla.*

Gyémántmisés Főpásztor.
 szatmári róm. kath. egyházmegyének és vele
 holikus közönségének ritkaság számba menő
 volt. 31.-én. E napon mutatta be gyémánt-
 szatmári egyházmegye közbecsülésben és
 alben álló főpásztora: Dr. Boromisza Tibor.

17-én született, 1863-ban szentelték pappá
 1880-tól kezdve mint káplán, tanár plébános,
 és 1909-től kezdve mint szatmári püspök
 keresztül áldásos, eléggé nem értékelhető
 elti ki egyházmegyéjében és a magyartársá-
 A közvetlenség, egyszerűség, szerénység és
 g mintaképe e nemeslelkű Főpap, akinek
 emberbaráti szeretetét és áldozatkészségét
 k jelzik és aki csak gyémántmiséje alkal-

mából közel 700,000 Leut adományozott iskolai és más
 kulturális célokra.

Szívünk szeretetével üdvözljük a Főpapot ünnepe-
 lése alkalmából, kívánjuk, hogy még sokáig legyen itt
 közöttünk és tölthesse be nemes és szent hivatását.

KÜLFÖLD

Az Interparlamentáris unió ülése. Az inter-
 parlamentáris unióról már többször volt szó lapunkban.
 Egy előkelő testület ez, a világ országgyűléseinek leg-
 kiválóbb tagjaiból alakítva s az a feladata, hogy a
 népek együttműködését segítse elő s elhárítsa azo-
 kat az akadályokat, melyek a világbéke útjában állnak.
 Hivatalos hatalma ugyan nincs, de éppen azért, mert
 tagjai az országok sorsát intéző befolyásos férfiak sorá-
 ból kerülnek ki, határozatainak nagy a jelentősége
 s a tárgyalásait az egész művelt világ élénk érdeklő-
 déssel figyeli.

Legutóbb Dánia fővárosában, Koppenhágában
 ülésezett az unió. Tárgysorozatának két lényeges pontja
 volt. Egyik a lefegyverzés kérdése, a másik a nemzeti
 kisebbségeké. Mind a kettő olyan, amelynek kedvező
 megoldása óriási lépéssel hozná közelebb a népek
 testvériségét és a világbékét. Ma — a vesztes államo-
 kon kívül — egész Európa fegyverben áll, sokkal
 nagyobb mértékben, mint a világháború kitörése előtt
 s ez nemcsak óriási erőbeli és anyagi megterhelést
 jelent az államokra nézve, hanem állandó izgatottság-
 ban is tartja a népeket. A kisebbségek helyzetének
 igazságos rendezése nélkül pedig, amint ezt elfogulat-
 lan vizsgálók már ismételtlen megállapították, teljes, valódi
 megnyugvást képzelni sem lehet.

Az interparlamentáris unió mostani ülése azonban
 a lefegyverzés kérdésében semmi eredményt nem ért
 el. A cseh [kiküldöttek egyenesen kijelentették, hogy
 ebben a kérdésben egyedül és kizárólag az érdekelt
 államok jogosultak dönteni akkor, amikor a lefegyver-
 zésre az időt alkalmasnak találják. A mai viszonyok
 azonban nem olyanok, hogy a lefegyverzés kérdése
 egyáltalán komolyan szóba kerülhetne.

A kisebbségek kérdése sem halad oly módon előre,
 amint az a kérdés fontosságánál fogva kívánatos lenne.
 Ez alkalommal csupán egy határozatot hoztak e tárgy-
 ken. Igaz: olyat, amelynek nagy az elvi jelentősége.
 E határozat szerint annak megállapításánál, hogy valaki
 minő nemzethez tartozik, egyedül az érdekelt nyilat-
 kozatát lehet alapul venni. Vagyis nem lehet megtenni
 azt, ami Csehországban és Szerbiában szokásos, hogy
 valakitől neve s nem saját nyilatkozata után állapítsák
 meg, hogy milyen nemzetiségű. Az unió romániai
 magyar parlamenti tagjainak áprilisi folyamán az uniónál
 írásban előterjesztett indítványa ugyanilyen javaslatot
 foglalt magában s lehet, hogy a mostani döntésnek ez
 volt az alapja.

Igy tehát az unió munkáját még sem lehet eredménytelennek tekinteni és soha sem szabad felhagyni a reménnyel, hogy a világ minden igazságszerető és komoly emberének odaadó munkája végre mégis elhozza a nemzetek testvéri együttélését és a világbékét.

Benes Rómában. A magyar kölcsön ügyével volt kapcsolatos Benes cseh külügyminiszternek az a római utazása, melyről a napilapok hírt adtak. A cseh külügyminiszter arra akarta reábirni az olasz kormányt, hogy a magyar kölcsön engedélyezésének feltételeit szigorítsák. Nem csupán a magyar pénzügyek és a magyar haderő szigorú ellenőrzését indítványozta, hanem azt is, hogy a kölcsönből Magyarország legyen köteles fizetni a kisantantot illető jóvátételre is. Benes utja nem járt sikerrel. Az olasz kormány kijelentette, hogy a haderőnek és a magyar pénzügyeknek amugy is már gyakorolt ellenőrzésén felül csupán az lesz a magyar kölcsön engedélyezésének feltétele, hogy Magyarország a kölcsönből semmit se fordítson fegyverkezésre vagy katonai célokra. Együttal azt is tudomásul adta az olasz kormány, hogy a nagy antant nem fog elnézni semmi Magyarország elleni támadást. Épen ezért a kölcsön folyósításakor a kisantant ki fogja jelenteni, hogy Magyarország határait tiszteletben tartja, viszont Magyarország újra hangsúlyozni fogja, hogy a trianoni békét elismeri s abban meghatározott kötelezettségeit pontosan teljesíti.

A magyar kölcsön kérdése különben a Népszövetség mostani genfi tanácskozásán fog végleges megoldást nyerni. A magyar miniszterelnök ott fog találkozni Benes külügyminiszterrel és együtt fogják meg tárgyalni a kölcsön feltételeit.

Új viharfelhő a Balkánon. A görögök Keleten török területeket akartak meghódítani, ám ez a törekvésük csufos kudarcot vallott. A kudarcért nyugati határokon akarták kárpótolni magukat: Albánia területéből akartak egyes részeket megszerezni. Itt azonban az olaszok ellenzésére találtak. Az olasz katonai bizottság, amely Albánia határának megállapítását intézte, a görögök követeléseit nem teljesítette. Erre az történt, hogy az olasz bizottságot legyilkolták. Az olasz kormány a görögöket vádolja a gyilkossággal és roppant súlyos és megalázó elégtételt követelt a görögöktől. A görögök visszautasították az olasz követeléseket, amire az olaszok hajóhaddal és egyéb fegyveres erővel vettek körül Görögországot fontosabb pontjait.

Az ügy nagy izgalmakat keltett a diplomáciában, különösen Anglia mindent elkövet, hogy a háborús bonyodalmaknak elejét vegye. A tárgyalások megindultak.

Bolgár gyilkosságok. A végzet sorra a letünt Stambulinszky kormány külföldi képviselőit is utoléri. A követek ugyanis a hivatalos bűnhődés alól könnyűszerrel kibujnak azáltal, ha nem mennek haza hazá-

jukba, hanem továbbra is távol maradnak és úgy a föld védelmét élvezik. Egyes vállalkozó bolgár emberek utána utaznak az ilyen politikai bűnösök külföldön is elpusztítják. Utóbb Daszkaloff prágai követet gyilkolta meg egy bolgár ifjú azért, belügyminiszter korában több nemzeti érzésű embert lelövetelt.

HÍREK

A megszüntetett magyar iskolák ügyéről

Arról a kérdéssel, hogy miért fosztották zilahli és szászvárosi református kollégiumokat vánosságai joguktól?, most nyilatkozott az vezérfelügyelő. Szerinte nem az iskolák hazafelviselkedése, hanem a fegyelem meglazulása, az és a jóelőmenetel sülyedése és az igazgatóknak a kormány közegettel szemben tanúsított engedelmesség volt az az ok, amiért a nyilvánosság jogot idegen megvonták ezektől a régi iskoláktól. Különösen a szászvárosi iskolát vádolja az állami közeg, hogy a tanulók épen a magyar irodalomból járátlanok voltak és, hogy a tanulószám nem kellő fegyelmet a tanárokkal szemben.

Istenem! be boldog volna az erdélyi magyarság ha a közoktatásügyi kormányzat csakugyan oly tén fektüdne a lelken az, hogy gyerekeink a irodalomból mily előmenetellel tanulnak. Mi ezzel szemben igen jól tudjuk azt, hogy a felekezeteknek kiválgatására mindig fölösszámban állott rendesére a fiatal tanári nemzedék és így tiszta dolog igazán mindig a legjobbakat válogatták ki ziumaik számára. Ez így volt egyszerűen azért, az államnál senkinek sem volt biztos az állomása, mivel az állam a tanárokat szabadon helyezhette városból át a másikba. Ez pedig a tanár életének gazdasági megalapozását tette bizonytalanná. Az tanár nem mert házat szerezni, gazdasági befeleket csinálni, sőt még házasságot se köihetett valót amiatt, mert nem biztosíthatott senkit arról életét ott is éli le, ahol tanári működését megkezdte. Így előbb minden fiatal tanár felekezeténél próvizott s ha ott nem volt szerencséje, csak akkor tártott állami pályázatra. Ezért tehát minden jogunk van annak megállapítására, hogy a felekezetek legkiválóbb tanerőkkel rendelkeznek a közszámára.

Meggyőződésünk, hogy a magyar társadalom ilyen félrevezetésekre nem hallgat, sőt hisszük minden magyar szülő kebléből erőteljesen tör ki takozás az ellen a gyanúsítás ellen, hogy nevelők őrszemei már nem volnának az őrhelyüket sen álló kemény férfiak.

S ha mégis, itt-ott úgy lájja a magyar szülő lankadtabb a kar, és az ereken apadtabb a vé szellem fénye bágyadtabb, mint régen, akkor se kezeti iskolafenntartó hatóság ellen protestál, tudja jól, hogy itt az állam a hibás, melynek a befizette iskolái fenntartására a nevelésügyi és a mely köteletségét az iskolai államsegélyek adásában nem teljesíti. A vér a tanárok ereiben

apadt el, mert a felekezetről szolgálják a nevet, hanem amiatt, mert már öt év óta nem kapnak a létfenntartó államsegélyt.

—i. —f.

Újra zsidóüldözések. Közeledik az iskolai év kezdése és az egyetemi zavargások már is megkezdtek. Jassiban a diákok a zsidó negyedben számos ablakot betörték és házakat romboltak le. A zavargások szitója a zsidógyűlöletéről szól. Cuza professor, ki most már nem azért küzd, hogy a zsidókat csak korlátozott számban vegyék föl az egyetemre, vagyis az u. n. *numerus clausus* elvéért, hanem azért, hogy a fiatalok elé, hogy egy zsidót vegyék föl az egyetemre. A múlt évben a zsidóüldözéseknek az volt az eredménye, hogy diákjaink, a magyar vezetőség tanácsára itt iratkoztak be az egyetemre, az egyetem bezárása miatt elvesztettek egy évvel, vagy külföldi egyetemre szorultak. Szomorú kiáltással nézünk most is ezek miatt az előjelenségek felé a jövő tanév elé. Tavaly a zsidóüldözések idején a külföldön hanyatlani kezdett, most anélkül is hanyatló irányzatot mutat s így igazán emiatt se időseztünk, minthogy sohase időszertünk a nemzetiségek elmozdítására irányuló mozgalmak.

Sérelmeink észlelése. Az Isteni Gondviselés látta népünket idehelyezni, a mai sorsra juttatni. Látta a jókat látta azt is, hogy figyelmeztessen mindegyiket: győzőket és legyőzötteket, hogy egymás mellett békében éljenek, egymás jogába, kenyerébe bele ne aragjanak. A békekötésekben azért van sorra szabályozva, hogy a faj, a nyelv, a vallás megmarad, a hit nem szabad. Pásztorok is állították a népek között a Népszövetséget. Honnan, honnan nem, hirtelen a Népszövetség fülébe, hogy itt a magyar kisebbség nem valami rózsás, hogy iskoláit egymásután szedik be, hogy nyelvének használatában akadályozzák, megkötik. Nemrég hír ellenőrt küldöttek ide, akik a magispókokkal tárgyaltak s ezek a kormány képviselői hallatára egy s más, legalább kóstolól — elmondtak. Az ellenőrző bizottság felhívására most aztán dalos körlevél jelent meg az esperesekhez és lelkészekhez, hogy mindazon sérelmeket, melyek a békekötés óta egyházainkat, iskoláinkat, más intézményeinket, érdekeinket érték a hatóságok részéről, szeptember 1-ig összegyűjtsék és küldjék be.

A magyar egyetemek tandíja. Híre járt, hogy a magyar egyetemeken a tandíjat buza valutában állapították meg és így a buzának áralakulásaitól teszik függővé, hogy a tandíj az év folyamán miként változik. A kormány végül mégis úgy döntött, hogy állandó marad a tandíjként egy félévre csak 60,000 koronát kell fizetni a hallgatónak. Ez ma igazán csekély összeg, mert az előző évig haladja meg a 400 leut. Köztisztviselők gyermekei csak 20,000 koronát fizetnek.

Állami tanítóink a Regátban. A mitől tartottunk a Regát felé. A magyar tannyelvű iskolák megindultak a Regát felé. Egyelőre csak onnan, ahol kevés gyermek járt az ilyen iskolákba. De ismerve a magyar nyelvű tanítók közötti románosítási célzatos — várhatjuk a magyar tanítóink behelyezését is, sőt várhatjuk a cserébe onnan érkező más tanítókat is. Háromszékről jön a magyar tanítók onnan egyelőre 46-ot helyeztek be, kik közül 23-an inkább félre áll, lemond, egyéb foglalkozás

után néz és nem megy a bizonytalanságba. Szívünkbe nyilallik valami e fájdalmas hirre. Magyarok, becsüljétek meg a felekezeti iskolákat!

Borzalmas tüzek. A nagy szárazság következtében mind sűrűbben fordulnak elő pusztító tűzvészek. Gyaluban gyermekek játékból támadt tűz husz gazdának lakóházát, gazdasági berendezését, betakarított termését hamvasztotta el pár óra alatt. A község teljes pusztulását a kolozsvári tűzoltók akadályozták meg. A kár megközelíti az öt millió leut, amelyből alig térül meg valami biztosítás révén. Még nagyobb pusztítást végzett a tűz Zsibó mellett Galpolya községben, ahol huszonhárom gazdaság hamvadt el minden berendezésével. Sem a gyalui, sem a galpolyai gazdák nem voltak biztosítva. Újabb intő példa.

Csak az a kár... Lapunk egyik barátjától vetjük az utóbbi sorokat: Megjön a posta s azzal a *Magyar Nép*. Gyerekek állnak az ajtóban, lesve a szétosztást. Szaladnak is gyorsan haza s a család alig várja a lámpagyújtást. Öreg ember ballag befelé. Jussot tart ő is az újsághoz. Kézbe veszi s nem is teszi le addig, míg első betűjétől az utolsóig végig nem olvassa. — Ir-e valami jót az az újság Dani bácsi? — kérdi a szomszéd. A székely kurtán felel. A szót nem szaporítja. — Igen. *Csak az a kár, hogy nem mindennap jön.* A népek ime ez a bírálata a Magyar Népre. Adja Isten, hogy a szerkesztőség embersége s az olvasók érdeklődése valóra válthassa a Dani bácsi óhaját, vagy legalább a hetilap terjedelmének bővítését. (Ha előfizetőnk száma az eddigi arányban gyarapszik, az utóbbi óhaját örömmel fogjuk teljesíteni. *Szerkesztő*.)

A kolozsvári országos dalosverseny programja. Nagy ünnepek lesznek a jövő héten Kolozsvárt. A romániai Magyar Dalosközség fogja dalosversenyét megtartani, amelyen összesen huszonegy dalegylet fog szerepelni, több mint ezer taggal. A versenyben a következő dalegyletek vesznek részt: Első csoportban: A temesvári magyar dalegylet, a nagyváradai Gutenberg dalkör, zilahi dalkör, székelyudvarhelyi székely dalegylet, tordai dalkör, marosvásárhelyi református egyházi dalkör, brassói magyar dalkör. A második csoportban: A nagyenyedi iparos dalkör, a nagyenyedi iparos önképzőkör dalárdája, a nagyváradai Acélhang dalegylet, a nagykarolyi dalegylet, a dési polgári dalkör, a sepsiszentgyörgyi dalárda, máramaroszigeti dalkör, a csikszeredei dal- és zeneegyesület térfikara. A harmadik csoportban: a felvinci dalkör, a berecstelkei ref. egyházi dalkör, tordai Szent László daloskör. A vegyes karban: A m.-szigeti dalkör, a csikszeredei dal- és zeneegyesület, a nagyenyedi templomi vegyeskar. Az ünnepek pénteken, szept. 7. veszik kezdetüket a dalárdák ünnepélyes fogadtatásával a vasútnál. Hét órakor közgyűlés az Iparkamarában. Ezután ismerkedés az Iparos Egyletben. Szombaton 8 órakor reggel összpóba a Magyar Színházban, ugyanott 9—11 óráig kötött verseny. Délután 3—7-ig szintén a színházban szabad verseny. Este szerenád. Vasárnap 9-én 8 órakor reggel összpóba. Tíz órakor a templomokban az istentisztelet alatt a dalkörök közreműködése. 11 órakor a kolozsvári Iparossegylet dalárdájának 50 éves jubileumi hangversenye. Délben bankett az Iparossegyletben. Délután fél 4 órakor a közös karok előadása a színházban, amelyben 1000 dalos fog részt venni. Este 8 órakor diszhangverseny a színházban.

Egyházfegyelem.

Az idők megtermik lassankint a maguk embereit és intézményeit is. Végre tisztába kell jöjjünk magunkkal és egymással. Ez a gondolat vetette fel az egyházfegyelmet.

A marosi ref. egyházmegyében Kovács Lászlónak a Lelkészértekezlet elé terjesztett javaslata alapján két község presbiteriuma valamint, közgyűlése nagyon ügyesen fegyelmi szabályzatot dolgozott ki s aszerint munkához is látott.

B. K. atyafin próbálta ki azt legelőször és pedig — teljes sikerrel. Ez illető az agrár eljárásnál mint *bizalmi* ember szemet velett az egyház 3 hold földjére. Erre a presbiterium mint bíróság — a legnagyobb mértékű rosszindulatot állapítván meg — egyhangulag kizárta az egyházból. E tényt mind a falu, mind a vidék népe helyeselte. B. barátunk azonban első haragjában a járásbíróhoz futott a presbiterium ellen, de ott hazatessékelték s apróra megmagyarázták neki, hogy az egyháznak törvényes joga van hűtlen tagjaival szemben eljárni. A törvényszékhez felebbezett, de ugylátszik, hogy ott se biztatták semmi jóval, no meg a haragja is elszállott, magába szállott és az egyházon belül igyekezett jogorvoslatot nyerni. Most már az espereshez fordult a maga panaszával, a mire az esperes bizottságot küldött ki a dolog megvizsgálására. Az egyházmegyei bizottság kiszállása alkalmával aztán meglepő és örvendetes fordulat következett be. B. lemondott a 3 hold birtokról. Megígérte, hogy azt teljesen fel is menti, az egyháznak pedig hű fia lesz. Ez alapon most már visszafogadta az egyház tagjai közé. Közmunkáját pontosan végzi, rovatálát megadja s a templomot továbbra is gyakorolja.

Eddig van a híradsunk. Bölcs Salamon tanítása jut eszünkbe: a vessző és a dorgálás bölcsességet ad.

Gratulálunk a nyárádszentannai és andrásfalvi atyafiáknak, hogy ők megnézni kívánják: kivel élnek, kivel járnak. De gratulálunk B. K. atyánkfianak is, aki belátva tévedését, azt jóvá is tette. Aki magát megalázza egy család, egy gyülekezet előtt, az tulajdonkép magát felmagasztalja.

Régula nélkül széthull a család, szétomlik a társadalom. Éppen a nagy szabadosságnak isszuk most a levét.

A magyarságnak, ha élni akar, fegyelmet kell tartania a maga kebelében. S aki ennek nem veti magát alá, annak azt mondjuk: barátom egy házzámmal tovább mehetsz!

Olvassa a „Pásztortűz“-et.

GAZDASÁGI ÉS SZÖVETKEZETI ÉLELET

Ujabb veszedelmet terjesztenek a közutak felé

Hirt adtunk a „Magyar Nép“ 24. számában arról, hogy az áldásnak ültetett közuti gyümölcsfák mint terjesztik a galagonyalepke hernyóit. (L. Hernyópolitika c. cikkünket) ujabban megint panasz érkezett a marosludasi gazdáktól. A hernyó által megkínzott gyümölcsfákat a nyár folyamán vértetű lepte el. Lám idejütközött, hogy 10 év előtt még hatóságilag irtották ki gyökerestől a fát, melyen vértetű találtott, sőt a községi elővigyázatosság előtt kellett a helyszínén elégetni. Ma az állami maga tenyésztő és terjesztő a vértetűt. A fában levő vattaszerű bevonat fed minden sebet, melyet, ha megdörzsölünk véres folt marad ujjunkon. Az idejütközött sok messzire fehérlenek a vértetűtől. Fejszét, fűrészt, tüzet kérünk Miniszter ur, mert most már igazán az védhet meg bennünket az állami vértetűtenyésztés ellen. Gazdatársaimnak, kik ezen a vidéken laknak, pedig ajánlom a következőket: Azonnal levágni az idejütközött vértetves hajtásokat és a helyszínén elégetni. Kívágóéles késsel minden vértetves sebet úgy, hogy a vértetű ne hulljon le a földre. Ezt azáltal érjük el, ha a fatányért tartunk a seb alá balkezünkkel, míg a jobbkezünkben levő késsel körülvágjuk azt (Ez őszi munkák Lomhullás után végzendő). A tányérban összegyűjtött fatörmeléket és vértetűt el kell égetni. A sebek kátránytítása után vegyünk kátrányt. Ezt nyitott edényben melegítsük egész a forrásig 2—3 órán át. A kátrányforralásának két haszna van. 1. Vastagabb lesz, jobban tapad a sebre. 2. Elpárolognak belőle azok a mérgező anyagok, melyek megégetnék a sebet. A kátrány lehűlés után ecsettel vagy meszelővel kenjük a sebekre. Vértetűs vidéken minden sebet azonnal kenjük be így előkészített kátránnyal. Olvastam azt is, hogy egy kolozsvári cég vértetű kátrányt hoz forgalomba, ha jól emlékszem „Almola“ név alatt. Jó lenne ezzel idejütközni kísérletezni hozzánk. Talál itt vértetűfát Marosludastól Szengyelig és Tóhálig annyit, hogy könnyen csinálhatna reklámot, ha jó a szere.

Mezőségi gazda

Rendelet az erdők kisajátítására vonatkozólag. A földmivelésügyi vezérigazgatóság 9023. számú rendeletével elrendelte, hogy a távollevők erdeinek kisajátításánál már az esetben is el kell járni és határozatot kell hozni, ha az erdészeti hivatal véleménye hiányos, miután ezek az erdők teljességükben kisajátításra kerültek. Az erdészeti hivatal véleménye utólagosan a bíróságnak

zés és a községi erdők megalkotása alkalmával megadható a rendelet szerint, amikor a hivatal vélelme a technikai munkálatok keresztülvitele céljából szükséges.

A földreform és az új gazdák. A földosztás szakkörök különösen azért néztek mindig nagy érdeklődéssel, mert a földműveléshez nemcsak földre, hanem gazdasági eszközökre és állatállományra is szükség van. Már pedig az állam sem gépeket, sem eszközöket nem osztogathat az új gazdáknak. A bihari új földtulajdonosok most, földük terméketlenül és eredménytelen gazdálkodásuknak láttán, arra ébredtek, hogy jó volna a kormánytól gazdasági eszközöket is kapni. Ezért küldöttséget menesztettek Mosoiu közlekedésügyi és Constantinescu földművelésügyi miniszterhez azzal a kéréssel, hogy az állam lássa el őket gazdasági eszközökkel is, mert a földosztásban kapott földosztályuknak nem sok hasznát látják.

Biztosítási kedvezmény! A Magyar—Francia jogutódja: a Franco-román 10%-os kedvezményt ad azoknak, akik a „Magyar Nép” útján jelentik be biztosításukat. 10 10 10 10 10

Heti piac.

(A „Magyar Nép” külön tudósítójától.)

(Arad.) Az élőállat piacon gyenge volt a kereslet. A sertésekben volt nagyobb forgalom.

Állatok: Sertés élő ulyban kgr-ként 33—34 leu, élőszűlyben kgr-ként 18—19 leu, marha élőszűlyben 10—14 leu,

Nyersbőrárak: marhabőr könnyű 34 leu kgr-mehesebb 40 leu; borjubőr 280 leu, juhbőr 75 darabonként.

Borárak: Az aradi piacon a bor árak az utóbbi heten 20—25%-al növekedtek. Regáltbéli kereskedők készleteket vásároltak össze, mert a régi királyi árak gyengén állanak a szőlők.

Blausch"-féle „Haematicum”

Haematikus vas- és mangan elixir

a legnevesebb orvosok által ajánlva vérszegénység, sápadtság, étvágytalanság és gyenge testi állapotoknál.

Erőteljes és kellemes s nagyban javítja a közérzést! — Naplában vagy azután 1—2 evőkanállal. Gyermeknek kevesebb.

Kapható mindenütt!

Magyarországon: Nagy-Románia területére:

Magyarország: Nagy-Románia területére: **Magyar Nép nagydrogeria Cluj—Kolozsvár.**

Az adó beszolgáltatása.

A Kolozsvárt megtartott iparkamarai kongresszus sok megnyugvást keltett Erdély iparosaiiban a nagy adóveszedelem tekintetében. Két dolog miatt éledt föl a reménység iparosainkban. Hittek egyfelől abban, hogy az a pazar munkaerővel szerkesztett sok felirat, mely a kereskedelmi élet minden válságát oly alaposan tárta föl, a kormányt mégis csak arra a belátásra bírja, hogy a drágaságnak nem az iparos és a kereskedő nagyra minősített keresete, senkitől sem látott nagy nyeresége az oka, hanem az áruk drágulását az iparostól és a kereskedőtől teljesen független, hol külföldi, hol a rossz államgazdasági viszonyok okozzák. S a kormánynak ettől a belátásától várták annak a nyomasztóan nagy sérelmüknek enyhülését is, mely előállt abból, hogy a kormány az iparosság állítólagos nagy keresetét súlyos adókkal akarja lecsapolni.

A sok felíratra azonban sehol semmi válasz, vagy legalább sehol semmi olyan intézkedés, mely az adó-kivető bizottságokat mérsékletes eljárásra intené. Minden megy úgy, mint ahogy kongresszus nélkül is ment volna . . . lefelé.

Reményeket kellett másfelől a dolgok jobb menetére nézve iparosainkban az is, hogy a kongresszuson jelen volt pénzügyi vezérigazgató azt a kijelentést tette, hogy a miniszter ismeri és megérti az iparosok sérelmeit és éppen ezért utasította a felelősségi bizottságokat, hogy minden felelősséget fogadjanak el, alaposan vizsgáljanak meg és az adót az iparos teherviselő képességének megfelelően állapítsák meg. Ennek a biztató szónak azért örvendettek, mivel a felelősségi bizottságok lehetősége törvény szerint legalább annyi kedvezményt mégis nyújt az adóval sújtottak, hogy adójának kiállításuk mindaddig függőben marad, míg a felelősségi bizottságtól választ nem kap.

Iparosaink az elmúlt napokban azonban még ebben a sovány reményben is csalatkoztak, mert szigorú rendelet látott napvilágot, mely szerint a megállapított adók április és július elsejére esedékes részét nyolc napon belül be kell fizetni, ha nem: jó a végrehajtás. A beadott felelősségi bizottságok halasztásra nem jogosítanak, mert az új rendelet szerint csak birtokon kívül lehet felelősséget.

Érthető az a mérhetetlen elkeseredés és fölháborodás, mely az ipari, kereskedelmi világban e miatt a rendelet miatt ebben a nagy pénzsűtké időben kitört. Ebből a rendeletből egyébként bizonyos jogszerű-

séggel annak előjelét látják, hogy a felebbezéseiket se fogják kedvezőleg elintézni.

Ezért megint arra gondolnak, hogy újra maguk veszik kezükbe sorsuk intézését és nem kevesebbel, mint egy országos sztrájkjal válaszolnak a kormány mostoha rendelkezéseire. Érdekes, hogy már a kamarai kongresszuson fölvetette foksáni kamarai elnök a gondolatot, hogy az őszi parlament elé egy tiltakozó fölvonulást rendezzenek s íme az események ennél többet: egy országos sztrájkot kezdenek megérlelni.

if.

Kisiparosbank sorsa és a szebeni kongresszus. Lapunk hasábjain sokat hangoztattuk, hogy a kormánynak hitelnyújtásaival nem annyira az amúgy is életképes nagyipart kellene támogatnia, hanem a tengődő kisipart. Kormánysegítség azonban ezen a téren sehogy sem akart megmozdulni. Némileg mégis megoldást fog nyerni ez a kérdés. A Szebenben kongresszusra összegyűlt kézműiparosok elhatározták ugyanis, hogy a Szövetség kebelén belül egy tízmilliós alaptőkével rendelkező országos bankot fognak alapítani, mely kizárólag a kézműiparosok hitelszükségleteit lesz hivatva kielégíteni. Az állam 30 millió kölcsönhitellel járul hozzá.

Mészárosok panaszírata. Kolozsvár városi tanácsa önkényesen, az érdekeltek meghallgatása nélkül intézi az élelmezési ügyeket. Maximálásokat rendel el, amelyek a piaci helyzetnek nem felelnek meg és végül csak zavart okoznak mind a termelő, mind a fogyasztó számára. A kolozsvári mészárosok memorandumot állítottak össze sérelmeikről, amelyeket Réthy Károly és Szilágyi József igazgatósági tagok személyesen nyújtottak át a kereskedelmi miniszternek. A memorandumban kormánybiztos kiküldését kérik.

Ipari árak.

(Kolozsváron.) A vasárak emelkedtek. A patkószeg ára 10 százalékkal emelkedett. Nagyon vásárolják a kályhákat és a fűcsöveket. A rudvas ára kg-ként 10-80 leu, drótszeg 18 leu. Acélvilla 3 águ 23, 4 águ 30 leu darabonként.

Szövöttárak szintén drágulnak. A múlt hónap óta 15 százalékos emelkedés tapasztalható.

Bőrárak. Hasított vixszos bőr kilóra 120—125 leu, vixos bőr, könnyű (2,5 kg-ig) 220—230, ugyanaz nehezebb (2,5—4 kg-ig) 200—210, ugyanaz 7 kg-ig 185—195 leu. Fekete zsiros bőr, fodros vagy sima, könnyű 220—230, nehezebb 200—210 leu Juhbőrbélés, szásrégei 230—240, más fajták 190—200. Borjubox-bőr belföldi quadratja 38—45, külföldi 60—75. Marhabox belföldi 38—42, külföldi 50—60. Színes borjubox külföldi 110—120. Sevró 85—110, Sevrólack 125—155. — Lábás talp nehéz medgyesi kilóra 65—75, ugyanaz könnyű 55—65, crupon talp nehéz 45—55, könnyű

35—45, hasszél közepsúlyu 85—90, nyaktalp 130—140, ugyanaz könnyű 25—35, Kips talp prima 130—145, II. minőség 100—110. Csiriz resti I. 75, II. 28—30 leu kilóra. Faszeg német 44, bukaresti 44. Fonal á 800 gramos csomagja 125—130.

Valuta-jegyzések.

— Kolozsvár, 1923. szept. 3. —

1 dollár	= 228.—	leu
1 font sterling	= 1015.—	"
1 svájci frank	= 41·20	"
1 francia frank	= 12·75	"
1 lira	= 9·60	"
1 cseh korona	= 6·65	"
1 dinár	= 2·20	"
100 német márka	= 00 60	"
100 magyar korona	= 0 85	"

MULATTATÓ

Ma-holnap ismét itt az ősz

Ma-holnap ismét itt az ősz,
Fájón susognak a szelek.
Ma-holnap sárgára válnak
A remény-zöld falevelek.

Tarlóra kerül a határ,
Mely aranykalászt ringata.
Elhalkul a pitypalatyszó
S elszáll a virág illata.

Itt hagy minket virág, falomb,
Itt hagynak a golyák, fecskék,
Van-e ember, akinek bár
Egy-két könnye ki ne esnék?

Lehet olyan, ki nem érzi
Virág, falomb elhullását
S nem érti az őszi szélnek
Szívet sebző suttogását.

Ó, de van sok őszi ember,
Aki búsan néz a múltra:
— Meglátlak-e virág, falomb
Látlak-e még fecske, golya?!...

Im nekem is itt van az ősz...
Fájón susognak a szelek,
Im nekem is búcsút mondnak
Az egykor díszlő levelek!...

(Siklód).

S. Hegyi Sá-

Saladin és az isztriai lovag.

Egy kiváló francia munkát, amely példákban mutatja be a vallás nagy kérdéseit, magyarra fordította Görgényi Jenő esperes plébános Tasnádon. Érdeklődők, akik ezt a tanulságos és a vallásos nevelés terén nagyon hasznos munkát meg akarják szerezni, forduljanak a föntli címhez. Mutatványul közöljük az alábbi történetet.

Isten ítélőszéke előtti megjelenésre az embernek készülnie jócselekedetek által. — Boldogok, az irgalmasság cselekedeteit gyakorolják. Isten kegyelme irgalmasságot nyernek.

A XII-ik század vége felé, a Tiboriás tava melletti szerencsétlen háború vereségének helyrehozatala új kereszties háborúra készült Európa. Saladin szultán, a szaracénok főnöke elhalálozta, személyesen jön el kikélni, hogy milyen feltételeket tesznek Európában a háborúra. Árukereskedőnek öltözve, Triesztbe hajózott. Itt szállván, egy bizalmas tisztje társaságában elindult a szultán belsejébe.

Mikor ezen a hegyes vidékeken átutaztak, megpillantottak egy Rilli nevű előkelő nemes, ki ép ott volt. Látván, hogy az utasok levantiini ruhába öltözve, azt gondolta, hogy ezek eltévedtek és megpróbáltatásosan megszólította őket, felajánlotta nekik szolgálatát. Ezek azt mondták, hogy ők Cyprus-szigetéről érkeztek kereskedők s nehezen tudják megtalálni az utat, melyről jöttek.

— Szerencsétlenségük látogatásukkal, — mondá Rilli, — pihenjenek meg házámban, mely nem messze van. Beszélgetünk egy keveset Keletről, Palesztináról, a szultánról, ugyis nemsokára oda szándékozom menni a kereszties sereggel.

Saladin nagyon megörült e találkozásnak, gondolta: ezen forrásból legbiztosabb értesüléseket fogja kapni arra vonatkozólag, amiket tudni kívánt. Hálafelelősként fogadva az ajánlatot, betért Rilli kastélyába, ahol keresztény szeretettel és oly szívélyességgel fogadták, mely jóval felülmúlja Mohamed tanítványainak szeretetét.

Rilli a legjobb frissítőket szolgáltatva felvendégelte. Kérdezősködött tőle Saladin szultán egyénisége iránt, a hősieségét s nemeslelkűségét dicsérte. Rilli előtti. Aztán kérdezősködött a hadsereg felől, hogy hol van, hol van Egyiptomban rendelkezik a szultán. Beszélgettek Palesztina városairól és várairól. Az idegenekkel jó viszonyt felelt mindenre, de úgy, hogy Saladin is magyarázatot kért a keresztények helyzetéről, a háborúra való előkészületekről s terveikről. Rilli válasza amilyen hosszú, ép oly érdekes is volt.

Rilli marasztotta az idegeneket, hogy töltsék várkastélyában az éjszakát. Nagy figyelemmel mindennel kiszolgáltatta őket. Másnap reggel ő maga vezette vendégeit, elkísérve nagy távolságig, hogy ott további utjukra bocsássa őket.

Mikor elváltak egymástól, Sa'adin nagy háláját fejezte ki a vendéglátásért s hozzá tette, hogy nagyon boldog lenne, ha valamikor ő is tehetne valami viszontszolgálatot Rillinek.

Nemsokára egybegyűlt a kereszties sereg. Rilli is ott volt a legfényesebb lovagok közt. A keresztény seregek Fülöp Agost és Richárd vezetése alatt 1101. évben Egyiptomba és Palesztinába hajóztak, de fegyvereik sikerei nem feleltek meg reményeiknek: mindjárt az első összeütközésnél nagy veszteséget okoztak nekik az ellenségek s a keresztény foglyok sokasága kik közt volt Rilli is, betöltötte Saladin fogházait.

A szultán tudni akarván foglyainak nevét s származási helyüket, összeíratta őket. Ezek közt olvasván az isztriai Rilli nevét, azonnal visszaemlékezett az ő szeretetreméltó házigazdájára, kivel találkozott volt Istriaiban. Gondolván, hogy hátha ez az a nemes lovag, kivel az ég őt ott összehozta, tüstént magához hívatta. A szultán azonnal megismerte Rillit, de ez nem ismerte fel Saladint fényes fegyverzetében és méltóságának megfelelő ruházatában.

— Keresztény! nem ismer engem? — kérde a szultán.

— Uram! hogyan ismerhetném meg, mikor még nem volt szerencsém valaha látni felségedet — felel Rilli.

— Biztos ön abban, hogy nem látott engem? — kérde mosolyogva a szultán s a beszélgetést hirtelen félbeszakítva, Rilli nagy meglepetésére kiment a szobából. De még jobban meg volt lepelve és meg volt hatva Rilli, mikor a szultán egyszerű kereskedői ruhába öltözve tért vissza. Rögtön felismerte most Rillit azt a bizonyos Cyprus-szigeti kereskedőt s az áruháza alatt Saladin szultánt.

Saladin megölelte, maga mellé ültette őt s örömet fejezte ki, hogy most háláját tanúsíthatja az ő isztriai vendéglátó házigazdája iránt. Elhalmozta őt kedveskedésekkel, barátságával. Bizonyos ideig udvarában tartván őt, dus ajándékokkal ellátva, szabadon bocsátotta.

Ha egy földi uralkodó így viszonyozta a csupa udvariasságot, melyben egykor részesült, mit fog majd az ítélet napján, a királyok királya tenni azoknak, kik őt jótéteményükkel halmozták el a földön a szegények, árvák, özvegyek személyében? — Az irgalmasságot nyernek.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

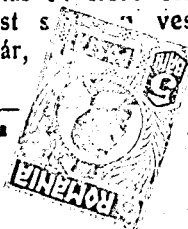
B. Gy. Köszönjük az Erdélyi Magyar Naptárra vonatkozó szives figyelmeztetéseit, a jelzett hiányokat pótolni fogjuk. Gazdasági cikkünk az állattenyésztés törvényeit fogja tárgyalni; ennek a végén több időszaki kérdésre kiterünk. — **H. J. Toroczko.** A küldött 35 Leu folyó évi okt. 1-ig rendezi előfizetését. — **K. J. Homoródszentmárton.** A küldött 66 Leuval előfizetés folyó évi okt. 1-ig rendezve. — **Olvasókör Danasti.** Előfizetést megkaptuk, lapot megindítottuk. Kérjük a helység, utolsó posta és vármegye magyar nevének közlését. — **J. F. Petrosény.** A folyó évre még 18 Leu megküldését kérjük. — **B. Gy.** A 125 Leut a 12 előfizető javára köszönettel elkönyveltük. — **Id. S. A. Toroczko.** A folyó fél évre még 4 Leu megküldését kérjük. — **Sz. M. Érendréd.** A 724 Leut köszönettel megfelelőleg elszámoltuk. — **G. L. Somkerék.** A 72 Leut elkönyveltük. — **N. D. Szókefalva.** A 36 Leut elszámoltuk. — **Ij. M. Gy. Belényesujlak.** A 464 Leut köszönettel nyilvántartásba vettük. — **B. S. Bács.** A két példány előfizetési díjában a folyó évre 132 Leu megküldését kérjük. — **Ref. Lelk. Hiv. Bacza.** A két példány előfizetése folyó évi jan. 1-én lejárt. — **Az alábbiak előfizetése lejárt, illetve lejár:** **P. I. Torda.** 1923. jan. 1.

T. Gy. Magyarókeréke. 1923. január hó 1-én. — **N. B. Bélafalva.** 1923. jan. 1. — **G. I. huszár, Feketelak.** 1923. jan. 1. — **V. Gy. Magyarfodorháza.** 1923. ápr. 1. — **T. I. Kispetri.** 1923. febr. 15. — **M. A. kerítés, Székelyszombor.** 1923. ápr. 1. — **F. J. Székelyszentistván.** 1923. jan. 15. — **N. Z. Beresztelke** 1923. febr. 1. — **B. J. szabó, Brassó.** 1923. jul. 1. — **Ij. T. S. sörgyáros, Kézdivásárhely.** 1923. ápr. 1. — **B. F. ref. lelkész Tordatur.** 1923. ápr. 1. — **Sz. M. M. Dalk.** 1923. jan. 1. — **B. K. Szentgericze.** 1923. febr. 1. — **R. Gy., B. I., V. A. Kálnok.** 1923. febr. 15. — **K. M. Recsenyéd.** 1923. jan. 1. — **T. J. Recsenyéd.** 1922. jul. 1-én. — **B. S. Várfalva.** 1923. febr. 1. — **K. J. Oklánd.** 1923. jan. 1. — **G. I. Marosludas.** 1923. ápr. 1. — **K. J. Toroczko.** 1923. ápr. 1. — **N. Gy. A. Szászfenes.** 1923. jan. 1. — **D. S. Várfalva.** 1923. febr. 1. — **N. I. Kendilóna.** 1923. jan. 1. — **B. I. Torda.** 1923. ápr. 1. — **T. S. úrnő Torda.** 1923. máj. 15. — **D. M. Brassó.** 1923. ápr. 15. — **K. J. Jánosé, K. F. I. Mártoné Tordos.** 1922. ápr. 1. — **B. Gy., G. Gy., B. Erősd.** 1922. jul. 1. — **B. G., N. J. Erősd.** 1923. jul. 1-én.

Apró hirdetések.

Pályázat kántortanítói állásra. A marosujvári róm. kat. egyház a kántortanítói állásra pályázatot hirdet, melyre a Püspök urhoz címzett kérések alólírott egyházhoz szept. hó 15-ig beadhatók. A tanítói fizetés a VII. sz. püspöki körlevélben megtalálható. A kántori díj havi 300 Leu és a stola. Az állás emelére csak egy tanévre szól. Személyes megjelenést vesz az egyház, de nem díjaz. — Marosujvár, szept. hó 27-én. háztandcs.

Nyomatott a Művész

A mellékletében, Címj—Kolozsvar, Str. Regale Mária (Deák F.-u.) 2.

Alláskeresés. Jeles kántor és tanítói oklevéllel jó hanggal rendelkező, magánosan élő, nyugdíjas róm. kath. tanító szerény javadalmazás mellett, esetleg tanítási ellátás ellenében ajánkozik róm. kath. kántori tanítói végzésére, vagy nevelőnek kisebb gyermekek mellé.
Cím: Bálint Sándor Nyugdíjas tanító. Ungvári Bálványosváralja (Szolnokdoboka megye) dési úton Dés mellett.

Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi Részv. Társaság

Bor, szesz és sörnagykereskedés, szabadraktár, rum és likörgyár,

K O L O Z S V Á R.

Főok: **MAROSVÁSÁRHELY**

Lerakat minden nagyobb helyiségben

Telefon: 332, 72, 1014. — Sürgőnycim: Bognár

Közgazdasági Bank r.

Dicsőszentmárton.

Alaptőke és Tartalékok: Leu: 1,350,000

Telefon: Igazgatóság 36, Pénztár 38

Sürgőny cím: Coloniale

Affiliált Intézetek: Balázsfalva, Balavásár, Erzsébetváros

Hosszuaszó, Radnót, Segesvár

Iparvállalatok: Küküllővízgyári építő Agyagipar, Erzsébetkönyvnyomda, Sertéshizláló és Husipar

Gazdasági gépek és eszközök Vetőmagok

Műszaki Cikkek kaphatók

Hann és Társa Gép és Műszaki Kereskedelmi r. t.-nál
Cluj-Kolozsvar Str. Reg Mária
(volt Deák Ferencz-utca) 11.

Telefon 2—36. Sürgőny cím: Hanncom

Olvassa a

„Magyar Nép”-t

